

Pozsonyi napló (III.)

BALÁZS BENCE

Amikor a látogató bemegy az első üzletbe Pozsonyban, boldogan tapasztalja, hogy az árak nem csak koronában, hanem euróban is fel vannak tüntetve a címkéken. Micsoda szerencse! – gondolja magában: sokkal könnyebb így átszámolni, összehasonlítani az árakat a hazaiakkal.

Szerencséről azonban szó sincs: a kettősség magyarázata az, hogy január elsejétől Szlovákia áttér az euróra. Ez pedig ismét csak nem szerencse kérdése, hanem Szlovákia gazdasági helyzetét, fejlődését jelzi. Azt, hogy már most meg tud felelni azoknak a nemzetközi követelményeknek, amelyek az euró bevezetésével járnak. (Hadd tegyem halkán hozzá szemléltetésképpen, hogy például az újdonsült kismamák átszámítva több mint 800 eurós szülési „prémiumban” részesülnek az államtól, Romániában a babakezvélyre a juttatások a 100 eurót sem érik el. Más példa: a minimálbér itt majdnem 300 euró, szemben a hazai szűk 150-nel.)

Sokak számára vélhetően nem lesz könnyű megszokni az új fizetőeszközt, az átszámolás bonyolult lesz. Ráadásul január első két hetében még koronával is lehet fizetni, a visszajárót viszont már euróban számolják majd...

Az euróra való áttérés mindenestre hatalmas lépés, ennélfogva természetes, hogy „kérkednek” vele a szlovákok: szá-

mos magas épületen lóg egy-egy hatalmas, az euró bevezetését hirdető plakát. Sőt Pozsony jelképe, az éppen tatarozás alatt álló vár egyik tornyán is ilyen plakát takarja az épületállványokat. Ficóék méltán lehetnek büszkéek a teljesítményre – még akkor is az ő nevüket fémjelzi az euró bevezetése, ha sokak szerint nem is a mostani, hanem az előző kormány érdeme a nagyméretű gazdasági fellendülés. S ha már Fico neve felmerült... még az euró bevezetése is szült nemzetiségi problémákat. Minden háztartásba küldtek információs anyagot, de persze a szlovák sokkal hamarabb megérkezett, mint a kisebbségek nyelvén megfogalmazott útmutató. A téma bekerült a magyar lapok hasábjaira – ha ez nem történik meg, talán még ma sem lennének meg a magyar nyelvű információs anyagok. Az illetékesek ugyanis azzal érveltek: január elsejéig még van idő bőven...

Hogy ez nem pont így van, azt bizonyítja az új pénznem bevezetése körüli tudatlanság, amely furcsa helyzetekhez vezetett. Piacra dobtak ugyanis úgynevezett eurós startcsomagokat: zacskóba csomagolt, szlovák fejlődési eurós pénzügyi eszközt, amelyekért valóságos közelharc bontakozott ki a pénzügyi intézetek és a posták előtt. A mintegy 16 eurónyi aprópénzt tartalmazó, normál váltóárfolyamon árult csomagokért helyenként hosszú sorok kígyóztak, az emberek úgy vették, mint hajdan a kommunista években mifelénk a cuk-

rot. Gyakorlatilag egy nap alatt elfogytak a bankokból a szlovák eurók, már csak pult alatt lehet kapni belőlük, kiporciozva (s így lesz ez a továbbiakban a nemzeti bank által leszállított további csomagok esetében is). Van olyan bank, ahol egy személy már csak egy csomagot vehet, ráadásul csak úgy, ha a vásárló az illető bank ügyfele. Más helyeken 5-10 csomag a maximum, internetes aukciós oldala-

kon pedig a 16 eurós csomagot már 26 euróért árulják – és veszik. Ez aztán a jó biznissz!

Egyébként, mint kiderült, nagyon sokan a startcsomagot ajándéknak szánják, például a karácsonyfa alá családtagjaik számára. Mások – az idősebbek – pedig abból a tévhitből kifolyólag rohamozták meg a pénzügyi intézeteket, hogy Szlovákia területén csak a szlovák fejlődési euró lesz érvényes, s igyekez-

tek ezért minél nagyobb províziókra szert tenni. Az igazi legelőktől érkeztek: ezres nagyságrendű igények voltak ezek, sőt, az egyik banktól például egyenesen tízezer darab startcsomagot rendeltek meg – az viszont talán érthető módon megtagadta a 2 tonnányi pénzügyi lezárást...

FOLYTATJUK

Pozsony jelképe: az éppen tatarozás alatt álló vár egyik tornyán is eurós reklámpakát díszel

A SZERZŐ FELVÉTELE

„Az erdélyi magyar sajtó olyan, mint amilyen az erdélyi magyar társadalom”

Interjú Ambrus Attilával, a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének elnökével

Az erdélyi magyar médiáról az utóbbi időben egyre többen állítják azt, hogy nem működik megfelelően, részrehajló, és hogy nem képes ellátni a rá háruló feladatokat. Ambrus Attilát, a Magyar Újságírók Romániai Egyesületének (MÚRE) elnökét kérdeztük a témával kapcsolatban.

FERENCZ ZSOLT

– Az erdélyi magyar média ugyanolyan, mint az erdélyi magyar társadalom. Sajtónknak mindig egy-két lépéssel, és csak ennyivel kell a társadalom előtt járnia. Abban az esetben, ha az erdélyi magyar média más lenne, mint az erdélyi magyar társadalom, nem valósulna meg az a fajta kommunikáció, amelyre szükség van. Akkor lenne nagy baj, ha az erdélyi magyar média a múltban élne, a jövőépítést szolgáló kérdéseket pedig nem a jelenben fogalmazná meg és tematizálná. Én úgy érzem, hogy ma Erdélyben valamennyi társadalmi, politikai és gazdasági csoportnak megvan a maga médiája, ezáltal mindenkinek lehetősége van arra, hogy elmondja a véleményét, ismertesse a programját.

– *Hogyan beszélhetünk ilyen helyzetben sajtószabadságról?*

– Az erdélyi magyar médiában a sajtószabadság is úgy érvényesül, ahogyan annak érvé-

nyesülnie kell. Nem arról van szó, hogy a sajtónak teljesen objektívnek kell lennie, hiszen a kognitív és az érzelmi szférára egyenként hat a média. A sajtószabadság oly módon valósul meg, hogy mindenkinek lehetősége van elmondani a véleményét, az erdélyi magyar médiában ez maradéktalanul megtörténik.

– *Milyen kérdésekkel kell szembenéznie a jövőben az erdélyi magyar médiának?*

– Az erdélyi magyar sajtó életében rendkívül fontos kérdés lesz az elkövetkező időszakban az utánpótlás képzése és a fiatal újságírók megjelenése. Jelen pillanatban azt tapasztaljuk, hogy a szerkesztőségekben az átlag-

életkor rohamosan nő, ez viszont korántsem nevezhető jónak. El kell érni azt, hogy a szerkesztőségeken belül kiegyensúlyozott újságírói gárdák dolgozzanak: ott legyenek a na-

gyon tapasztalt kollégák mellett a fiatalok is, akik lendülettel, más világszemlélettel, jövőképpel, a múlthoz való másfajta viszonyulással írnak és dolgoznak. Ezért fontos, hogy az újságíróképzés a kolozsvári Ba-

– Veszélynek tartom, hogy a fiatalok nem érdeklődnek az újságírás mint szakma iránt, ugyanakkor viszont érdekes, hogy az újságírásnak még mindig magas a társadalmi elfogadottsága, és az újságírók megítélése viszonylag jó. Romániában az egyház és a katonaság után az újságíróknak van a legnagyobb bizalmi indexük, és én remélem, hogy ez az erdélyi magyar társadalomban is így van. Az újságírásról Gabriel Garcia Marquez mondta, hogy a világ legszebb szakmája, és nagyon várom, hogy megjelenjenek azok a fiatal újságírók, akik ezt a médiát menetekben korszerűsítik, olvashatóvá teszik, de várom a fiatal újságolvasókat, rádióhallgatókat és tévézőket is. Hiszem azt, hogy a sajtóra szükség van, a templom és iskola kettőse mellett a sajtónak a mai modern világban rendkívüli szerepe van többek között a magyar-magyar párbeszéd megvalósulásában.

– *Hogyan járulhat hozzá a szakma fejlődéséhez a kolozsvári újságíróképzés?*

– Amit elvárunk a BBTE-n

Ambrus Attila az újságírásról: „Marquez is azt mondta, hogy a világ legszebb szakmája”

be^o-Bolyai Tudományegyetemen és a nagyváradi Ady Endre Sajtókollégiumban is működik.

– *Milyen érdeklődés mutatkozik a fiatalok körében az újságírás iránt?*

működő újságíró szaktól, az az, hogy nagyon jól képzett szakembereket küldjenek a sajtóprérre. Fontos, hogy ezek a kollégák elméletileg is meg tudják alapozni a sajtót, hiszen nagyon komplex folyamatról van szó, a sajtó befolyásolási tényezőként működik. Noha a tölcseélmélet nem igaz, senkinek a fejébe nem töltünk be olyan információkat, amelyekkel manipulálnánk, azért az, hogy milyen lesz az erdélyi magyar társadalom, nagymértékben alapozik azon, hogy ma milyen sajtója van. Lényeges ugyanakkor az is, hogy az idősebb újságíró kollégák figyeljenek azokra a fiatal szakemberekre, akik elkezdtek már működni a Babe^o-Bolyai Tudományegyetemen. Gondolok itt például Kádár Magorra, akinek az utóbbi időben néhány olyan szakkönyve jelent meg, amelyet haszonnal forgathat az az újságíró is, aki már nagyon régen a pályán van, és szeretné megismerni az újabb irányvonalakat, a médiában jelentkező legfrissebb követelményeket.

Az oldalt szerkesztette: Székely Kriszta